

Pohorelský hlásnik 2021/06

informačné noviny Obce Pohorelá; ročník XVII.; JÚN 2021; - ZADARMO -

Víkend otvorených parkov jún 26. a záhrad Coburgovský park v Pohorelskej Maši

Objavte históriu zabudnutého miesta, ktoré bolo kedysi centrom prosperujúceho Pohorelského železiarskeho komplexu. Ten zanikol pred 100 rokmi a dodnes ho pripomínajú už len posledné chátrajúce pozostatky jedinečnej industriálnej architektúry pozdĺž horného toku rieky Hron. Staré miesta však ukrývajú množstvo tajomných príbehov a my vám ich v sobotu 26. júna rozpovieme v parku v miestnej časti Pohorelská Maša.

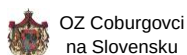
Program podujatia:

- 09:00-11:00 Lesná pedagogika (Lesy SR, OZ Beňuš)
11:00-12:00 Ukážky stromolezenia od profesionálnych arboristov
13:00-13:45 Ukážky vábenia zvery (Michal Ondrejov a Janka Dunajská OZ Č. Váh)
14:00-15:00 Prezentácia štúdie Coburgovská železná cesta v historickej kúrii (OZ Coburgovci na Slovensku/Kupec architekti)
15:00-16:00 Sprevádzanie Coburgovským parkom
16:00-16:30 Prehliadka kostola a krátka prezentácia o liatinových náhrobkoch (Horehronské múzeum Brezno)
17:00-18:00 Prezentácia o Coburgovskom rode (Múzeum sv. Anton)
18:00-18:45 Coburgovci a Predná Hora - prezentácia (OLÚP)
19:00-20:00 Hudobné prekvapenie

Počas celého dňa bude v priestoroch Coburgovskej kúrie (bývalého zdravotníckeho zariadenia) fotografická expozícia a premietanie krátkych tematických filmov. Čaká na vás aj občerstvenie, remeselné pivo a guláš.

VSTUPNÉ: Dobrovoľné. Pokladnička bude umiestnená v historickej kúrii v centrálnej sále, ktorá sa nachádza v parku a ktorá bude počas dňa sprístupnená verejnosti.

Účastníkov prosíme, aby dodržiavali aktuálne protiepidemické opatrenia.

Od pondelka 14. júna sú opatrenia postavené na regionálnom systéme, v okresoch platia rôzne podmienky v závislosti od stupňa varovania.

Okres Brezno sa dostal do „zelenej“ farby – epidemická situácia sa už len monitoruje:

Respirátory môžeme nahradiť rúškami. Platí povinné nosenie rúška vo všetkých vnútorných spoločných priestoroch a na hromadných podujatiach aj v exteriéri.

Obchody, služby a nákupné centrá sú otvorené bez kapacitných obmedzení s dodržiavaním hygienických opatrení.

Obrazy (sobáš, krst, pohreb, a pod.) sú povolené s dodržaním kapacitných podmienok (Kapacita na sedenie do 75% - interiér max. 500 osôb, exteriér max. 1000 osôb, kapacita na státie do 50% - interiér max. 500 osôb, exteriér max. 1000 osôb) Pohreby nemajú kapacitné obmedzenia.

Oslavy - večierky - svadby - kary sú povolené s dodržaním kapacitných podmienok (Kapacita na sedenie do 75% - v interiéri max. 500 osôb, v exteriéri max. 1000 osôb; Kapacita na státie do 50% - v interiéri max. 500 osôb, v exteriéri max. 1000 osôb). **Potrebný je negatívny antigénový test**, nie starší ako 24 hodín, alebo RT-PCR/LAMP test nie starší ako 72 hodín.

Všade tam, kde sa pre vstup vyžaduje antigénový test, je možné ho nahradiť potvrdením o očkovaní alebo o prekonaní ochorenia.

VIAC VOĽNOSTI AJ ZODPOVEDNOSTI

AKO POŽIADAŤ O OČKOVANIE MOBILNOU JEDNOTKOU

Občania Banskobystrického samosprávneho kraja, ktorí nemajú iný spôsob ako sa dopraviť k očkovaniu proti ochoreniu COVID-19 do očkovačiek centier, môžu požiadať o mobilnú očkovačiu jednotku. Zaregistrujte sa alebo vášho blízkeho ako náhradníka na internetovej stránke www.nahradnici.sk a pri registrácii zvolte možnosť „LEŽIACI PACIENT“. Rovnakým spôsobom môžu o očkovanie mobilnou očkovačou jednotkou požiadať aj všetci občania nad 60 rokov.

Aj tí občania, ktorí svoj predbežný záujem o mobilné očkovanie už nahlasovali na obecný úrad, sa musia sami (alebo s pomocou svojich blízkych) zaregistrovať cez internet.

Mobilná očkovačia jednotka Banskobystrického samosprávneho kraja bude po zaregistrovaní dostatočného počtu záujemcov v rámci okresu chodiť očkovať do obce a imobilných občanov a až priamo do domu.

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky zriadilo oficiálnu internetovú stránku s dôveryhodnými a presnými informáciami o vakcínach a očkovaní: www.slovenskoproticovidu.sk.

OZNÁMENIE O PREROKOVANÍ ZARADENIA LOKALITY "LÚKY NA GINDURE" DO NÁRODNÉHO ZOZNAMU ÚZEMÍ EURÓPSKEHO VÝZNAMU

Dňa 25. júna 2021 sa v súlade s §27 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov uskutoční prerokovanie zaradenia navrhovaného územia európskeho významu **SKUEV4069 Lúky na Gindure** do národného zoznamu území európskeho významu s vlastníkmi, správcami, nájomcami pozemkov dotknutých zamýšľanou ochranou.

Prerokovanie sa uskutoční v piatok 25. júna 2021 so začiatkom o 9:30 hod. na Obecnom úrade v Pohorelej.

Blížšie informácie a zoznamy dotknutých pozemkov sú zverejnené na úradnej tabuli obce a na elektronickej úradnej tabuli na stránke www.pohorela.sk.

Aktuálne informácie do Vášho telefónu

Predstavujeme Vám službu pre občanov:
Mobilnú aplikáciu s názvom „V OBRAZE“.

- Prináša Vám prehľad aktualít z webu našej obce.
- Upozorní Vás na novo vložené správy.
- Dozviete sa včas o pripravovaných akciách.
- Prezerajte si fotografie alebo dokumenty z úradnej tabule
- Do aplikácie sa nemusíte registrovať, neposkytujete žiadne osobné údaje

Ako si aplikáciu stiahnuť cez Google Play alebo App Store?

1. Vo Vašom mobile si **otvorte aplikáciu Obchod Play alebo App Store.**
2. Do vyhľadávacieho okna zadajte názov „V OBRAZE“.
3. Kliknite na **Inštalovať**.
4. Po nainštalovaní kliknite na položku **Otvoriť** (povolíť oznámenia).
5. Po otvorení pridáte vašu obec.
6. Po výbere obce sa **dáta automaticky z webu nahrajú** do mobilnej aplikácie

Stále máte možnosť dostávať aktuálne informácie aj priamo do svojej e-mailovej schránky - potrebné je prihlásiť sa na oficiálnej stránke obce www.pohorela.sk. Po odoslaní žiadosti treba potvrdiť súhlas so spracovaním údajov a odsúhlasiť požiadavku v doručenom e-maile (potrebné je si skontrolovať aj priečinok SPAM).

Taktiež je možné naďalej dostávať hlásenia dôležitých informácií obecného rozhlasu prostredníctvom SMS-správ.

Termíny zberu plastov

15. 6.	13. 7.	10. 8.
--------	--------	--------

Zbierajú sa **len PLNÉ ŽLTÉ** a **zaviazané vrecia**.

Plasty sa zbierajú každý štvrtý utorok.

Termíny zberu netriedeného komunálneho odpadu

16. 6.	30. 6.	14. 7.	28. 7.
--------	--------	--------	--------

Žiadame občanov, aby si **nádoby vyložili pred brány už deň vopred!** Zbiera sa od 7:00 hod.!

Komunálny odpad sa zbiera každú druhú stredu.

Naša obec prispela k zníženiu uhlíkovej stopy

Výrobcovia obalov a neobalových výrobkov, ktorí uvádzajú na trh svoje produkty, sú zodpovední za to, kde končí ich odpad, a teda aj za financovanie triedeného zberu odpadov. Robia tak kolektívne prostredníctvom organizácií zodpovednosti výrobcov (OZV) akou je aj ENVI - PAK, s ktorou spolupracuje Obec Pohorelá.

Výrobcovia teda hradia náklady spojené so zberom, prepravou, prípravou na opätovné využitie, recykláciou, nákupom farebných kontajnerov, ale aj mzdy, energie, či náklady na triediacu linku.

Za prevádzkovanie triedeného zberu v Pohorelej organizácia zodpovednosti výrobcov ENVI - PAK za rok 2020 uhradila náklady v celkovej výške 16 043 bez DPH.

Aj obec Pohorelá, ako súčasť systému ENVI - PAK prevádzkujúceho triedený zber odpadu, má svoj podiel na celkovej úspore produkcie CO₂, ktorú ENVI - PAK za rok 2020 dosiahol v celkovom množstve 70 545 000 kg. Táto úspora predstavuje množstvo skleníkových plynov, ktoré by vyprodukovalo priemerné osobné auto, ak by prešlo 261 406 189 km, a teda 6 522-krát obišlo zemeguľu. (Na výpočet bola použitá metóda vyvinutá spoločnosťou BIO by Deloitte pre 25 európskych OZV združených v asociácii PRO EUROPE.)

Množstvo komunálneho odpadu každý rok rastie a s ním našťastie aj objem vytriedeného a zhodnoteného. Je to zásluhou uvedomelých občanov, ktorým nie je životné prostredie ľahostajné.

SKÚŠKA SIRÉNY

Preskúšanie varovacej siete sirén na území celej Slovenskej republiky sa vykonáva v zmysle zákona č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva na celom území Slovenskej republiky dvojnásobným stálym tónom vždy v druhý piatok v mesiaci (prípadne z dôvodu sviatku a pod. v náhradnom termíne).

V období vyhláseného výnimočného stavu sa skúšky nerobia.

KNIŽNICA ZNOVU OTVORENÁ

Na základe uvoľnených protiepidemických opatrení je opäť verejnosti prístupná miestna knižnica. Knižnica sa nachádza vo viacúčelovej budove – vstup je z nádvorja.

Pre čitateľov je tu k dispozícii na zapožičanie 4315 kníh pre dospelých (1005 odbornej a 3310 krásnej literatúry) a 2486 kníh pre deti (209 odbornej a 2277 krásnej literatúry).

Knižnica je otvorená každý utorok v čase od 13:00 do 17:00 hod.

Polícia upozorňuje rodičov aj deti

S nástupom letných prázdnin stúpa aj dopravná nehodovosť. Aby sme predišli tragédiám na cestách, je dôležité, aby sme dopravnej výchove - hlavne tej najohrozenejšej skupine našim deťom, venovali veľkú pozornosť od najútlejšieho veku a sami im boli príkladom. Vysvetlíme im, ako sa majú správať v cestnej premávke a to, že:

- môžu vstúpiť na vozovku len vtedy, ak sa pozerú vľavo, potom vpravo a zasa vľavo a len vtedy, ak sa nepribližuje auto;
- nesmú vstupovať na vozovku spomedzi zaparkovaných áut, ktoré mu znemožňujú výhľad;
- majú zásadne cez cestu prechádzať po priechode pre chodcov;
- majú cez cestu prechádzať najkratším smerom – kolmo;
- nesmú vstúpiť na vozovku, keď svieti na semafore červený signál pre chodcov.

Venujme svojim deťom pozornosť a hovorme s nimi o nástrahách na cestách. Je dôležité, aby sme im vysvetlili základné pravidlá a aspoň niekoľko dôležitých dopravných značiek.

Dieťa v cestnej premávke **musí byť viditeľné**. K nešťastiu prichádza často preto, lebo vodič dieťa na ceste jednoducho nezbadá. Svoje deti by sme mali obliekať nielen pohodlne, ale i dostatočne farebne, dať mu reflexné prvky, nášivky či odrazky tak, aby ho vodič už z diaľky zbadal a zvýšil aj on svoju pozornosť. Deti majú svoj vlastný svet - ich reakcie môžu byť v cestnej premávke oneskorené.

Vodiči sa musia snažiť najmä predvídať a taktiež sledovať situáciu hlavne v okolí škôl, detských ihrísk, nákupných centier, kde je zvýšený pohyb chodcov, detí, ale aj starších ľudí.

Vodičom odporúčame v blízkosti priechodov pre chodcov znížiť rýchlosť. Chodci tým získajú dosť času, aby dokončili prechádzanie.

Brigáda za Hronom - likvidácia nelegálnych skládok odpadu

Obecný úrad v Pohorelej v spolupráci s Komunitným centrom Pohorelá uskutočnili dňa 12.05.2021 brigádu v lokalite Za Hronom. Počas aktivity pracovníci Obecného úradu, Komunitného centra a ochotní dobrovoľníci odstránili skládku nelegálne uloženého odpadu z okolia povodia rieky Hron. Takéto skládky predstavujú ekologickú záťaž a značné environmentálne riziko.

Cieľom aktivity bolo znížiť množstvo nelegálne uloženého odpadu v katastrálnom území obce. Sanáciou skládok sa snažíme prispieť k udržateľnému zlepšeniu životného prostredia.

Čo robiť, ak Vám neprišla SMS s termínom druhej dávky očkovania?

Banskobystrický samosprávny kraj prišiel s riešením pre ľudí, ktorí stále nedostali pozvánku na druhú dávku očkovania a od podania prvej dávky už v prípade vakcíny od AstraZeneca uplynulo viac ako 12 týždňov a v prípade vakcíny Pfizer viac ako 5 týždňov.

„Hoci NCZI i ministerstvo zdravotníctva deklarovali, že ľudia pozvánky na druhú dávku dostanú prostredníctvom SMS alebo mailu, v niektorých prípadoch sa tak nestalo. Ak je to aj váš prípad, vyplňte registračný formulár na stránke kraja a budeme vás kontaktovať s ponukou termínu. Je pre nás dôležité, aby boli správne preočkovani všetci tí, ktorí dostali prvú dávku vakcíny, preto tento formulár môžete využiť aj v prípade, ak vám pozvánka prišla, ale na termín ste sa nemohli dostaviť.“ vysvetlil Ondrej Lunter.

Čo robiť, ak Vám neprišla od NCZI SMS s termínom druhej dávky očkovania:

- ak ste boli očkovani vakcínou **Astra Zeneca** a od prvej dávky ubehlo už viac ako **12 týždňov**
- ak ste boli očkovani vakcínou **Pfizer** a od prvej dávky ubehlo už viac ako **5 týždňov**

zaregistrujte sa cez formulár na stránke BBSK, dostupnej na adrese: <https://www.bbsk.sk/ockovaciecentra.aspx>

VÝZVY PRE VLASTNÍKOV LESNÝCH POZEMKOV

Na úradnej elektronickej tabuli na stránke www.pohorela.sk boli zverejnené výzvy štátneho podniku Lesy Slovenskej republiky, Odštepny závod Beňuš:

- **Výzva pre vlastníkov lesných pozemkov, ktorí do 30.6.2019 POŽIADALI o navrátenie užívacích práv k lesným pozemkom** podľa § 22 zákona č.229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov vlastníkov lesných pozemkov (ďalej len ZÁKON) a svoje podania nedoplnili alebo neopravili. Vlastníci lesných pozemkov môžu doplniť a upraviť údaje v lehote šiestich mesiacov od 14.5.2021.
- **Výzva pre vlastníkov lesných pozemkov, ktorí do zverejnenia tejto výzvy NEPOŽIADALI o navrátenie užívacích práv k lesným pozemkom** a k nej prislúchajúci Zoznam vlastníkov lesných pozemkov, ktorí do zverejnenia tejto výzvy NEPOŽIADALI o navrátenie užívacích práv k lesným pozemkom. Vlastníci lesných pozemkov si môžu uplatniť postup podľa § 22 ods. 3 písm. a) alebo c) ZÁKONA v lehote šiestich mesiacov od 14.5.2021.

Lesy Slovenskej republiky, štátny podnik
Odštepny závod Beňuš
Beňuš 455, 976 67 Beňuš
tel.: 048/6711613, mail: dominik.horvath@lesy.sk

SODB
2+21

Skončil sa zber dát od obyvateľov

Zber údajov pre všetky etapy prvého integrovaného a plne elektronického sčítania obyvateľov, domov a bytov 2021 bol ukončený. Aktuálne prebieha spracovanie údajov. Prvé výsledky odprezentuje ŠÚ SR prostredníctvom webu www.scitanie.sk koncom tohto roka.

K 31. 03. 2021 sa online sčítalo **4,84 milióna obyvateľov Slovenska**. Dňa 13. 06. 2021 sa na Slovensku skončilo asistované sčítanie. Asistované sa počas šiestich týždňov sčítalo 376-tisíc obyvateľov. Celkovo sa v Slovenskej republike k 13. 06. 2021 samosčítalo (online a asistované) **5,22 milióna obyvateľov**, čo je 92,7% sčítaných z odhadovaného počtu obyvateľov.

V Pohorelej sa do sčítania zapojilo **2.085 obyvateľov** z celkového počtu 2.145 evidovaných obyvateľov s trvalým pobytom v obci (97,2%). Samosčítaním sa sčítalo 1895 a prostredníctvom asistovaného sčítania 190 obyvateľov.

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

JUBILANTI

85 rokov

Mária Syčová, Nová 345

84 rokov

Ružena Chlebošová, Nová 337

83 rokov

Štefánia Haľaková, Nová 340

82 rokov

Juraj Krešák, Hviezdoslavova 51

81 rokov

Juraj Halaj, Clementisova 787

Matej Syč, Clementisova 777

75 rokov

Mária Nagýová, Nová 376

70 rokov

Eudmila Baksová, Clementisova 768

Eva Halušková, Hviezdoslavova 61

65 rokov

Valéria Balážová, Pohorelská Maša 13

Juraj Glejdura, Kpt. Nálepku 185

Mária Kulifajová, Orlová 573

Mária Liptaiová, Kpt.Nálepku 86

60 rokov

Ján Majkuth, Jánošíkova 488

Anna Vasilová, Partizánska 556

NOVOMANŽELIA

Peter Baksa, Kpt. Nálepku 15
a Veronika Kyselicová, Medzibrod

Pavol Pinčiar, Jánošíkova 455
a Adriana Adamová, Jánošíkova 455

NOVORODENCI

Michael Syč, Clementisova 747

ZOSNULÍ

Anna Jánošíková, r. Luptáková, 92 r.

Katarína Malicová, r. Gavendová, 65 r.

Z kroniky obce Pohorelá:

(pozn.: výpis záznamov z kroniky je bez gramatických a štylistických úprav, tzn. i v gramatike platnej v danej dobe)

1941 – (zaznamenal kronikár Koloman Pišar) – ZAPOJENIE ELEKTRICKÉHO POULIČNÉHO SVETLA:

Pre verejné elektrické osvetlenie ulíc v samotnej obci Pohorelej bolo zriadených 24 osvetľovacích telies, ktoré boli umiestnené na križovatkách alebo zatáčkach ulíc. Verejné osvetlenie poslúžilo obyvateľstvu prvý raz 11. júna 1941 okolo 17. hod. Stalo sa teľ bez akýchkoľvek okázalých slávností a prejavov. Prevedenie elektrizácie obce predchádzalo rozhodnutie vládneho komisára Juraja Štávinu, čis. 1/1941 a rozhodnutím č. 2/1941 bola ustálená úhrada na elektrizáciu príspevkom obce Pohorelá Ks 200.000, z ktorej sumy vyplatila obec v hotovosti 120.000 Ks a od Stredoslovenských elektrární v Banskej Bystrici si 80.000 Ks, na ktorý dlh (koncom júna) splatila už 20.220,60 Ks. Týmto príspevkom obec umožnila previesť nielen stavbu pouličnej siete, ale aj domové prípojky až k doske elektromeru, a súčasne tým umožnila zaviesť elektrické osvetlenie do domácností chudobnejšej vrstvy obyvateľstva. V našej dedine s 550 popisnými číslami zapojilo sa do elektrickej siete 520 domov. 25 majiteľov domov sa prihlásilo dodatočne.

Na elektrizáciu obce Pohorelej prispela župa Pohronska úctyhodnou sumou 494.790 Ks a ministerstvo vnútra mimoriadnym príspevkom 50.000 Ks. Takto celkový náklad na elektrizáciu činil 744.970 Ks, okrem zvyšku do 978.000 Ks, ktorý uhradila spoločnosť Stredoslovenských elektrární spolu so štátom. Osada Pohorelská Maša bola na elektrickú sieť zapojená o pár týždňov neskôršie. Vládny komisár rozhodnutím č. 30/1941 zo dňa 4.X.1941 vypovedal, že z celkového nákladu na elektrizáciu osady 215.00 Ks, príspeje obec v hotovosti 15.000 Ks, Pohronska župa 20.000 Ks a účastnícky spolok Ocelový dom v Pohorelskej Maši 120.000 Ks. Nezaokrútený zvyšok, uhradila Stredoslovenské elektrárne so štátnou podporou. Tu bolo zriadených celkom 10 pouličných osvetľovacích telies a zapojené boli do elektrickej siete všetky domy v počte 47.

V o v í r e č a s u . . .

„Oltárik“ na sviatok Najsvätejšieho Kristovho Tela a Krvi

Ďalšie fotografie z rokov okolo 1953 z projektu Pavla Foltýna – „Nežít nadarmo – Josef Korejz Blatinský“; kontakt: certifikato@seznam.cz
Poznáváte své předky? Hledáme tyto informace k tvorbě mostu do minulosti. Jak na to, se dozvíte na webu: [Nežit nadarmo – Josef Korejz Blatinský](http://Nezit.nadarmo-Josef.Korejz.Blatinsky)

Pohorelský hlásnik – informačné noviny Obce Pohorelá; reg.č. OÚ-OMT/1/95; číslo 2021/06, ročník XVII., - NEPREDAJNÉ

Adresa redakcie: Školská 349, 976 69 Pohorelá; 048/6196102, jan.pompura@pohorela.sk, www.pohorela.sk. Uzávierka: 10. dňa, vychádza okolo 15. dňa v mesiaci.

Za obsahovú a gramatickú správnosť zodpovedajú autori článkov. Grafická úprava a autor neoznačených článkov: J.Pompura. Vydáva: Obecný úrad v Pohoreli;

Zapôžičané fotografie a dokumenty VRACIAME. Fotografie zverejňujeme postupne.